

KLAGANDE

Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Jämtlands län
2. Njaarke sameby, 892000-5322

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Jämtlands läns beslut den 9 oktober 2020 (bilaga 1)

SAKEN

Skyddsjakt efter varg i Jämtlands län

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår länsstyrelsens yrkande om att inhämta yttrande från Naturvårdsverket.

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och upphäver det överklagade beslutet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Jämtlands län beslutade om skyddsjakt efter en (1) varg inom Njaarke samebys vinterbetesområde. Jakten får bedrivas fr.o.m. den 15 till och med 31 oktober 2020. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

Beslutet överklagades av Svenska Rovdjursföreningen som bl.a. yrkade inhibition. Förvaltningsrätten beslutade den 15 oktober 2020 att inhibera beslutet.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och anför bl.a. följande. Länsstyrelsens beslut uppfyller inte de högt ställda krav, som alla ska vara uppfyllda, för att jakt ska kunna tillåtas på en strikt skyddad art med stöd av de undantagsbestämmelser som finns i nationell lagstiftning och som ska tillämpas i ljuset av EU:s art- och habitatdirektiv. Enligt svensk praxis ska varg kunna etablera sig i sitt naturliga utbredningsområde, dvs. hela Sverige, med undantag av rennäringens åretruntmarker och Gotland. Det område som nu avses kan inte räknas som åretruntbetesområde. Vidare har vargarna inte setts till på länge och ingen skada har ännu skett. Skyddsjakt på en strikt skyddad art kan inte beviljas med mindre än att det rör sig om allvarlig skada.

Kammarrätten i Sundsvall har nyligen - i ett vägledande avgörande - upphävt ett beslut om skyddsjakt på varg i Östergötland (dom den 5 oktober 2020 i mål 1614-20 och 1671-20). I domen skiljer kammarrätten på gynnsam bevarandestatus på nationell nivå och gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Om man ser på gynnsam bevarandestatus på det lokala vis som

kammarrätten anser att länsstyrelserna måste göra, måste det av uppenbara skäl vara uteslutet att döda alla vargar i ett område. Det ankommer på länsstyrelsen att visa att det inte påverkar artens gynnsamma bevarandestatus.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen anser att överklagandet ska avslås och yrkar att förvaltningsrätten inhämtar ett yttrande från Naturvårdsverket angående skillnaden mellan miniminivåer och gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen anför bl.a. följande. Miniminivåer används som ett verktyg i förvaltningen för att fördela ut föryngringar i Sverige och kan enligt länsstyrelsen inte likställas med gynnsam bevarandestatus som endast beräknas på nationell nivå. Gynnsam bevarandestatus på lokal nivå är ett begrepp som inte existerar i den svenska viltförvaltningen. Det har uppstått i rättsväsendet och sammanblandats med det som Naturvårdsverket benämner som miniminivå.

Naturvårdsverket har bedömt att vargpopulationen är tillräckligt stor för att en licensjakt 2021 inte ska äventyra gynnsam bevarandestatus och har delegerat beslutanderätten till länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Naturvårdsverket uppger också att ett framtida uttag för skyddsjakt som hålls på liknande nivåer som tidigare inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Mellan år 2017 och 2019 fälldes i genomsnitt 18 vargar per år med en årlig differens på 10 till 26 vargar. När beslutet skrevs hade sju vargar skjutits under skyddsjakt 2020. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att skyddsjakten får en negativ inverkan på det lokala beståndet utifrån att det blir en varg mindre. Den inverkan bedöms dock inte påverka det nationella beståndet negativt eftersom det rör sig om en varg som inte förväntas föryngra sig, då området inte har något etablerat revir och det heller inte finns någon tik dokumenterad i området i närtid.

Ansökan om skyddsjakt omfattade två individer, men länsstyrelsen bedömde att skyddsjakten endast skulle avse en varg då spillning från FG129-19 inte hade kvalitetssäkrats sedan i augusti. Länsstyrelsen anser att denna bedömning visar att myndigheten tar ansvar för att fatta rimliga beslut på goda grunder. Dock kvalitetssäkrades spår av G129-19 den 8 oktober strax utanför området vilket innebär att det är tämligen sannolikt att det nu rör sig två vargar i området.

Vad Njaarke sameby anför

Njaarke sameby har fått tillfälle att yttra sig men inte svarat.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen (1987:905) är förutsättningar för skyddsjakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som uppräknas i paragrafen, bl.a. förhindra en allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom (3 p).

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer, att om förutsättningar för skyddsjakt finns enligt 23 a § får beslut om skyddsjakt på varg fattas av länsstyrelser på eget initiativ eller efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå får, enligt 23 b §, beslut om skyddsjakt fattas även om

någon skada inte har inträffat. Bestämmelserna är en implementering av rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) och ska tolkas mot bakgrund av detta.

I EU-domstolens avgörande C-674/17 (Tapiola) understryks restriktiviteten och kraven på motivering vid tillåtande av dödande av varg. Målet gällde stamvårdande jakt, men relevant för gynnsam bevarandestatus är domstolens uttalande att det som huvudregel är nödvändigt att bedöma vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd för att kunna bedöma vilken inverkan ett undantag får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. Bevarandestatusen hos ett bestånd på nationell nivå påverkas av de sammanlagda konsekvenserna av de olika undantag som påverkar lokalområdena (punkt 59). Bevarandestatusen anses gynnsam när, för det första; uppgifter om den berörda artens populationsutveckling visar att arten på lång sikt kommer att förbli en livskraftig del av sin livsmiljö, för det andra; artens naturliga utbredningsområde varken minskar eller sannolikt kommer att minska inom en överskådlig framtid, och, för det tredje; att det finns, och sannolikt kommer att fortsätta att finnas, en tillräckligt stor livsmiljö för att artens populationer ska bibehållas på lång sikt (punkt 56).

I dom av Kammarrätten i Sundsvall den 5 oktober 2020 (mål 1614-20 och 1671-20) som avsåg skyddsjakt efter varg i Östergötlands län, godtog kammarrätten bedömningen att det vintern 2019–2020 sannolikt fanns runt 365 vargar i Sverige varpå referensvärdet för gynnsam bevarandestatus på 300 vargar är uppnått. Dock ansåg kammarrätten att det ålegat länsstyrelsen att redovisa sina överväganden om vilka följder det skulle få för det aktuella vargreviret, och därmed för lokal gynnsam bevarandestatus, om den revirmarkerande hanen eller tiken fälldes vid skyddsjakten. Eftersom detta inte framgick ansåg kammarrätten att det inte fanns stöd för länsstyrelsens bedömning att beslutet inte riskerade att försvåra upprätthållande av gynnsam bevarandestatus. Kammarrätten bedömde också att målet med skyddsjakten

inte motiverats på ett tillräckligt underbyggt sätt. En skadegörande individ hade inte kunnat identifieras och länsstyrelsen uppgav att jaktledaren fått instruktion om att rikta in jakten på fjolårsvalparna. Kammarrätten ansåg att länsstyrelsen saknade stöd för att jakten, med angivna villkor, kunde förväntas medföra att angreppen skulle minska i omfattning eller upphöra.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om samtliga förutsättningar för skyddsjakt är uppfyllda.

Frågan om yttrande från Naturvårdsverket

Länsstyrelsen yrkar att förvaltningsrätten hämtar in ett yttrande från Naturvårdsverket för att redogöra för skillnaden mellan miniminivåer och gynnsam bevarandestatus. Förvaltningsrätten anser inte att det i målet har framkommit skäl för att begära ett sådant yttrande. Yrkandet ska därför avslås.

Förhindra allvarlig skada

Av länsstyrelsens beslut framgår att skyddsjakt har beviljats efter ansökan av Njaarke sameby. Ansökan avser skyddsjakt efter två vargar inom samebyns vinterbetesområde. Enligt sökanden har två varghannar, G122-19 och G129-19, vid ett flertal tillfällen identifierats i området. Sökanden har för avsikt att transportera 1 000 – 1 200 renar till detta område under de två första veckorna i november. Det anges också att ytterligare en sameby kommer att flytta ner cirka 1 000 – 1 500 renar till ett område sydväst om det nu aktuella skyddsjaktområdet under samma period, samt att en tredje sameby eventuellt kommer att flytta 1 000 – 1 200 renar till skyddsjaktområdets östra delar. Länsstyrelsen bedömer det som sannolikt att någon av vargarna G122-19 eller G129-19 kommer att uppehålla sig i området då renarna beräknas anlända dit och att detta medför en förväntad allvarlig skadebild.

Skadebilden beskrivs som direkt skadade och/eller dödade renar och stora indirekta skador för samebyn.

Förvaltningsrätten kan konstatera att länsstyrelsens beslut uteslutande är föranlett av risken för framtida skador. Förebyggande beslut om skyddsjakt kan fattas, men ställer enligt förvaltningsrättens mening höga krav på beslutsunderlaget och på tidsmässigt relevanta kopplingar mellan potentiellt skadegörande individer och områden. I äldre beslut från Naturvårdsverket har en tid på två veckor, respektive två månader, från den senaste vargobservationen medfört bedömningar att sannolikheten för att berörda vargar är kvar i aktuellt område är liten (NV-01485-14 och NV-02675-14). Naturvårdsverket har då inte funnit någon stor sannolikhet för att allvarlig skada ska uppstå.

I förevarande fall har länsstyrelsen grundat sin bedömning av risken för allvarlig skada på observationer av G122-19 och G129-19 i aktuellt område sedan maj respektive juni 2020. I beslutet anges att G122-19 identifierades i området senast den 14 september och G129-19 den 31 augusti. Då det inte är säkerställt att G129-19 har varit i området under september månad begränsade länsstyrelsen skyddsjakten till en varg. I senare yttrande har länsstyrelsen tillagt att spår av G129-19 har kvalitetssäkrats den 8 oktober strax utanför området.

Förvaltningsrätten ifrågasätter inte att förekomst av varg är ett stort problem för renskötseln, såsom länsstyrelsen redogjort för. Med hänsyn till att renarna ska flyttas till det aktuella området först i början av november 2020 anser dock förvaltningsrätten att risken för att allvarlig skada ska uppstå inte kan bedömas som stor i nuläget, baserat på de vargobservationer som angetts. Att G122-19 identifierats i området senast den 14 september och att G129-19 har identifierats den 8 oktober strax utanför området, utan närmare precision, är enligt förvaltningsrättens mening inte tillräckligt för att bedöma att någon av vargarna med stor sannolikhet kommer att befinna sig i

området när renarna beräknas anlända. Förvaltningsrätten anser inte att det som anförts och framkommit i denna del uppfyller de höga krav som ställs i jaktförordningen, på att stor sannolikhet för allvarlig skada ska föreligga, för att få meddela undantag från det strikta skydd som vargen åtnjuter.

Gynnsam bevarandestatus

Förvaltningsrätten kan konstatera att vargen i Sverige sedan tidigare har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus (HFD 2016 ref. 89). Den senaste inventeringen 2019/2020 visade att det finns cirka 365 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Den senaste inventeringen visar alltså att den svenska populationen ligger över 300 vargar som är ett av kraven för gynnsam bevarandestatus.

Naturvårdsverket har i beslut den 9 maj 2019 (NV-01525-18) fastställt minimivåer för varg för respektive län och förvaltningsområde. Enligt beslutet ska norra rovdjursförvaltningsområdet ha 1 vargföryngring, motsvarande 10 individer, som är preciserad till Jämtlands län. I beslutet anges bl.a. att de fastställda minimivåerna sammantaget måste motsvara minst det nationella referensvärdet för arten, för att säkerställa att detta inte underskrids. Det anges också att norra förvaltningsområdet har en föryngring till skillnad från vid tidigare fastställande av minimivåer och att en spridning därmed har skett från mellersta förvaltningsområdet till norra. När spridning av varg har skett till norra och/eller södra rovdjursförvaltningsområdena kan minimivåerna höjas i dessa förvaltningsområden och i motsvarande mån sänkas i mellersta förvaltningsområdet. Detta syftar, enligt beslutet, till att målsättningarna om ökad spridning samt minskad täthet av varg i mellersta förvaltningsområdet kan uppnås.

Länsstyrelsen, som har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar före-

ligger för skyddsjakt, anser att beslutet inte förhindrar eller allvarligt försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargen som art. Länsstyrelsen uttrycker även att gynnsam bevarandestatus på lokal nivå är ett begrepp som inte existerar i svensk viltförvaltning. Gällande det lokala beståndet har länsstyrelsen bedömt att skyddsjakten får en negativ inverkan genom att det blir en varg mindre, vilket dock inte bedöms påverka det nationella beståndet negativt då det rör sig om en varg som inte förväntas föryngra sig.

Förvaltningsrätten finner, utifrån vad som ovan angetts, att det finns ett tydligt krav på att myndigheter ska beakta vilken inverkan ett undantag får på ett lokalt bestånd, för att kunna bedöma vilken inverkan detsamma får för bevarandestatusen för hela det aktuella beståndet. Begreppet existerar således absolut i svensk viltförvaltning.

En gynnsam bevarandestatus förutsätter, förutom att det nationella referensvärdet uppnås, även att artens naturliga utbredningsområde inte minskar. Eftersom Naturvårdsverkets fastställda miniminivå för det norra rovdjursförvaltningsområdet visar att det finns en naturlig utbredning av varg i Jämtland, genom en vargföryngring, måste denna beaktas när bedömning görs av om en skyddsjakt påverkar gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har endast angett att det lokala beståndet minskar med en varg genom skyddsjakten, men har inte angett hur beståndet i övrigt förhåller sig till miniminivån. Det framgår inte heller vilka överväganden länsstyrelsen har gjort med anledning av nivån. Förvaltningsrätten finner därmed att det inte finns stöd för bedömningen att beslutet inte riskerar att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

Sammanfattning

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen inte har visat att förutsättningarna för skyddsjakt föreligger, varken beträffande kriteriet att förhindra allvarlig skada eller gynnsam bevarandestatus. Förutsättningarna för skyddsjakt är därför inte uppfyllda.

Överklagandet ska således bifallas och beslutet upphävas.

Vid denna utgång saknas skäl att pröva frågan om annan lämplig lösning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

rådman

I avgörandet har även nämndemännen   och deltagit.

 har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Naturvårdsenheten

Beslut

Datum
2020-10-09

Njaarke sameby
Enligt sändlista

Diarienummer
218-6335-2020

FORVÄLTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ

INKOM: 2020-10-15
MÅLNR: 2091-20
AKTBIL: 3

Beslut om skyddsjakt efter varg inom Njaarke samebys vinterbetesområde

Beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län beviljar skyddsjakt efter en (1) varg inom Njaarke samebys vinterbetesområde. Beslutet omfattas av de villkor som följer nedan.

Länsstyrelsen beslutar också att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 1.

Villkor

NÄR FÅR SKYDDSJAKTEN BEDRIVAS?

Skyddsjakten får bedrivas från och med 15 oktober till och med 31 oktober 2020.

Skyddsjakt efter varg får bedrivas under tiden från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Under timmen efter solens nedgång får skyddsjakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Länsstyrelsen avlyser skyddsjakten om tillåtet antal vargar fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skyddsjakt förändras eller om jaktförhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

VAR FÅR SKYDDSJAKTEN BEDRIVAS?

Skyddsjakt får endast bedrivas inom det jaktområde som förevisas enligt bilaga 2.

VILKA DJUR FÅR FÄLLAS?

Skyddsjakten omfattar en (1) varg.

VILKA FÅR GENOMFÖRA SKYDDSJAKTEN?

Person som har jakträtt efter älg i det jaktområde som omfattas av detta beslut har rätt att delta i skyddsjakt på varg inom det område där han/hon har jakträtt.

Skyddsjakt får inte bedrivas utan att ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den enskilde jägaren jaktledare.

Det åligger sökanden att informera berörda jaktlag om beslutet och dess villkor i sin helhet.

JAKTLEDARENS ANSVAR

Jaktledaren ska:

- före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om beslutet och dess villkor i sin helhet.
- informera jaktdeltagare om kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt övriga regler som kan behövas för skyddsjakten genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
- informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten varg till länsstyrelsen omedelbart och senast en timme från det att skott avlossats.
- minst en gång i timmen hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen. Kvarvarande tilldelning meddelas på länsstyrelsens telefonsvarare med nummer **010-225 30 40**.
- inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
- ansvara för att kommunikationsvägarna under skyddsjakten säkerställer att villkoren för jakten följs.
- informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under skyddsjakten samt att han/hon före skyddsjakten bör ha förvärvat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva skyddsjakt efter varg.
- uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående vargar.

VARGJÄGARENS ANSVAR

Var och en som jagar varg är skyldig att känna till detta beslut i sin helhet. Vidare ska vargjägaren löpande hålla sig informerad om hur många vargar som återstår av tilldelningen i det jaktområde som jakten bedrivs. Den som jagar en varg sedan jakten är avslutad kan komma att dömas ansvarig för jaktbrott eller grovt jaktbrott om man medvetet eller av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

JAKTMEDEL OCH JAKTMETODER

I Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anges vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakt efter varg.

Om det krävs för effektivt genomförande får skyddsjakten bedrivas med hjälp av hund. Maximalt tre (3) hundar får släppas efter en och samma varg under ett och samma dygn.

För att skyddsjakten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt bedömer Länsstyrelsen att undantag från förbudet att nyttja motorfordon vid skyddsjakt ska utfärdas. Motordrivet fordon får användas för att söka efter vargspår men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet.

ANMÄLAN OM FÄLLD ELLER PÅSKJUTEN VARG

Skytten ska omedelbart och senast inom en timme från det att en varg fällts eller påskjutits anmäla detta till Länsstyrelsens rovdjurstelefon.

Anmälan ska ske till telefon **010-225 30 40**.

Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten;
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare;
3. När vargen fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
4. Var vargen fällts (koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
5. Djurets kön;
6. Vilket jaktsätt som användes.

Länsstyrelsen avlyser skyddsjakten om en varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Jaktledaren ansvarar för att eventuella eftersök genomförs.

Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: Skott har avlossats mot och med avsikt att fälla varg och det har inte konstaterats att vargen har fällts.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det fällda djuret ska hanteras. Länsstyrelsens besiktningsman kontakter skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen. Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan platsen besiktigats av länsstyrelsens besiktningsman.

PLATSUNDERSÖKNING OCH EFTERSÖK AV VARG

Den som påskjutit varg ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna vargen är skadad. Eftersök ska genomföras till dess.

1. djuret påträffats dött
2. djuret påträffats skadat och avlivats
3. djuret inte kan anträffas

Jaktledaren ska till länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts. Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit vargen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska

Beslut

Datum
2020-10-09

Diarienummer
218-6335-2020

tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett R3, *"Påskjutet rovdjur – Platsundersökning och eftersök"*.

Länsstyrelsen beslutar om den påskjutna vargen ska avräknas från kvoten eller ej.

Påskjuten varg avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

HANTERING AV FÄLLD VARG

Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan Länsstyrelsens personal anlänt.

Fälld varg skall besiktigas av Länsstyrelsens besiktningsperson. Besiktningspersonen fyller tillsammans med skytt och jaktledare i blanketterna V1 och V2, *"Registrering av fälld varg"* samt *"Besiktning, provtagning och märkning av fälld varg"*. Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tillfaller staten och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt.

Skinns från fälld varg förses vid besiktningen med transponder (mikrochip) som bevis på att vargen är lagligt fälld. Skinnen tillfaller sedan jakträttshavaren.

Samtliga blanketter kan laddas ned från SVA: <https://www.sva.se/vilda-djur/rovdjur/registering-remisser-doda-rovdjur/>

FÖRSÄLJNING AV SKINN

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av vargskinn eller andra delar av varg samt kommersiell förevisning av varg är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

För handel med vargar skjutna i enlighet med detta beslut måste vargskinnets ägare ansöka om Jordbruksverkets CITES-intyg. Vargens ägare kan efter att ha emottagit intyget sälja hela eller delar av vargskinnet vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av vargen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nye ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket. CITES-intyget gäller för handel inom EU. Vidare information finns hos Jordbruksverket.

Bakgrund

ANSÖKAN

Njaarke sameby inkom 11 september 2020 med en ansökan om skyddsjakt efter två vargar som under en längre tid uppehållit sig inom samebyns vinterbetesområde mellan sjöarna Näkten och Revsundssjön. I ansökan anges de två varghannarna G122-19 och G129-19 som föremål för skyddsjakten. Dessa har vid ett flertal tillfällen identifierats via DNA-prov från spillning i det område som beskrivs i ansökan.

Sökanden har för avsikt att transportera 1000–1200 renar till detta område under de två första veckorna i november. Sökanden uppger att de inte har något annat alternativ än att flytta ner en del av renhjorden till berört område då samebyn är liten och har ett väldigt begränsat vinterbete. Överbetning på ett för litet område kan få katastrofala

Beslut

Datum
2020-10-09

Diarienummer
218-6335-2020

följder med dödlig utgång för renarna, denna risk är särskilt stor nu vid klimatförändringar med otaliga blidväder. Utfodring i hägn innebär stor risk för sjukdomar, renen är skapt till att finna födan i det fria. Det är inte heller kostnadseffektivt att utfodra då en utfodring i hägn innebär enorma utgifter.

Sökande uppger vidare att renskötarna vet av erfarenhet vad det innebär att ha varg som uppehåller sig i renhjorden. Det leder alltid till samma problem i form av skingrande hjordar som inget annat rovdjur är i närheten av att åstadkomma, stort antal dödade och sargade renar, merarbete, merkostnader, ohälsa hos renskötarna med mera.

I ansökan uttrycker sökanden att jägarkåren gärna ska beredas möjlighet att genomföra skyddsjakten vid ett eventuellt bifall. Detta då det dels bedrivs älgjakt i området under den aktuella tiden och dels då vargar i området historiskt sett har lokaliserats av jägarkåren.

KOMPLETTERING

Vid kontakt med Njaarke sameby uppgavs att samebyn kommer att transportera renarna till området med lastbil, och beroende på vart vargarna senast har observerats/konstaterats så har de tre möjliga lossningsområden för renarna. Dessa är geografiskt fördelade från norr till söder i området och sökanden kan i nuläget inte säga vilken av dessa lossningsområden som kommer att bli aktuella då de i nuläget inte vet vart vargarna kommer att befinna sig vid tidpunkten för flytten. Vidare uppger sökanden att renhjorden utgör 50-75% av samebyns totala renhjord och att det i närområdet kommer att finnas andra vintergrupper av ren från andra samebyar.

Tåssåsens sameby kommer att flytta ner cirka 1000-1500 renar till ett område sydväst om det nu aktuella skyddsjaktområdet under de två första veckorna i november, alltså under samma tidsperiod som Njaarke sameby avser att flytta sina renar. Jinjevaerie sameby kommer under samma tidsperiod eventuellt flytta 1000-1200 renar skyddsjaktområdets östra delar, men detta är ännu ovisst då de avvaktar rapporter om vart betet bedöms vara mest gynnsamt.

FÖREKOMST AV VARG I OMRÅDET

Sedan maj månad har det via DNA-analys konstaterats vara två vargar som uppehåller sig i det berörda området. Vargarna har identifierats som G122-19 och G129-19 från Björnås 4, två hannar av skandinaviskt ursprung. Spillningen som skickats in på analys har vid samtliga tillfällen av Länsstyrelsens personal bedömts vara relativt färska. De senaste DNA-analyserna gjordes 14 september på spillning från G122-19 och 31 augusti på spillning från G129-19. Under september månad har flera synobservationer av varg gjorts av älgjägare i området varav en har kvalitetssäkrats av Länsstyrelsens personal.

Länsstyrelsen har idag inga rapporter om eller indikationer på eventuella finsk-ryska vargar som kan tänkas befinna sig i Jämtlands län och då specifikt i det berörda området. I bilaga 3 redovisas de vargindivider som Länsstyrelsen dokumenterat närmast aktuellt område sedan 1 maj 2020.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket fattade den 21 april 2020 med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslut (NV-00303-20) om att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter björn, varg, lo och järv till vissa länsstyrelser.

Beslutet fattas med stöd av 9, 21, 23 a tredje punkten, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen. I beslutet har även reglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) beaktats. Med stöd av 59 § jaktförordningen gäller detta beslut utan hinder av att det överklagas.

Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddsjakt anger att skyddsjakt kan medges för att förhindra allvarlig skada om det är sannolikt att en allvarlig skada kommer att uppstå, vilket även framgår av 23 b § första stycket jaktförordningen.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen bedömer skadornas omfattning, förväntad skadebild, om skadeförebyggande åtgärder gjorts och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skyddsjakt. Länsstyrelsen bedömer om skyddsjakt kan försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten. Länsstyrelsen beaktar också vargstammens utveckling i landet som helhet. Vidare bedömer Länsstyrelsen om det går att identifiera speciellt skadegörande individer eller särskilt skadeutsatta områden.

FÖRVÄNTAD SKADEBILD

När en varg börjar jaga i en renhjord är det att likna vid en explosion. Den samlade renhjorden sprids på kort tid över stora områden och utöver de direkt skadade och/eller dödade renarna innebär detta stora indirekta skador för samebyn. Förutom dödade renar innebär vargangrepp stress och skingring av renhjorden vilket ger kaskadeffekter som till exempel ökad exponering i form spridda djur och därmed ökad risk för angrepp från såväl varg som andra rovdjur. Det finns också en risk att renar jagas ut på vägar i området. Vid en sådan spridning måste hjordarna återsamlas, vilket kraftigt försvåras eller omöjliggörs av en vargs närvaro. Då det i närområdet finns vintergrupper från andra samebyar riskeras också att renarna blandas ihop med andra samebyars vintergrupper vilket leder till ett omfattande och resurskrävande merarbete för renskötarna.

Under en vargs jaktförsök flyr renarna i panik och utsätts för en mycket hög stress. I det här fallet skulle renarna med stor sannolikhet utsättas för denna stress redan när de anländer ner till vinterbetet vilket Länsstyrelsen bedömer vara allvarligt. Oavsett om renarna flyttas till fots via marken eller transporteras med lastbil till vinterbetesområdet behöver de få en tids återhämtning inför den kommande vintern. Länsstyrelsen bedömer att stressen som en vargs närvaro innebär kraftigt påverkar renarnas möjligheter att

finna betesro. Betesro under vinterbetessäsongen är avgörande för renarnas, och särskilt vajornas, kondition inför vårens kalvning.

Vintergruppen i området består av utvalda avelsdjur. Avelsdjuren i sin tur är till största delen dräktiga vajor och om dessa störs under vinterbetet riskeras allvarlig skada genom förlust av dessa djur.

Samebyarnas renhjordar är uppdelade i vinterbetesgrupper och en vinterbetesgrupp består oftast av ett eller ett fåtal renskötsel företag. Detta innebär att den förlust och skada som uppstår drabbar enskilda företagare och ett fåtal renägare inom respektive sameby vilket kan slå hårt mot den enskilde och innebära en omfattande ekonomisk förlust.

GYNNSAM BEVARANDESTATUS

Naturvårdsverket fastställde under inventeringssäsongen 2019/20 vargstammen till 36,5 föryngringar, motsvarande 365 individer. Detta innebär att vargstammen bedömdes ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus som är 30 föryngringar, motsvarande 300 individer. I Naturvårdsverkets beslut¹ (NV-02807-20) bedömer myndigheten att den skydds- och licensjakt som genomförts de senaste åren inte har försvårat upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Naturvårdsverket skriver i samma beslut att de bedömer att ett framtida uttag för skyddsjakt som hålls på liknande nivåer som tidigare inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargen i Sverige. Mellan år 2017 och 2019 fälldes i genomsnitt 18 vargar per år med en årlig differens på 10 till 26 vargar². Den 9 oktober har sju vargar fällts i Sverige under skyddsjakt 2020. Länsstyrelsen bedömer därför att detta beslut ligger i linje med Naturvårdsverkets bedömning angående det totala nationella uttaget av varg under skyddsjakt.

Utifrån den dokumentation som visar att vargen som omfattas av detta beslut har skandinaviskt ursprung bedömer Länsstyrelsen att denna skyddsjakt inte förhindrar eller allvarligt försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för vargen som art.

ANDRA LÄMPLIGA LÖSNINGAR

Den skadeförebyggande metod som normalt fungerar bäst mot predation på ren är att hålla väl samlade hjordar. Varg jagar med en metod som innebär att renhjordarna skingras och sprids över en stor yta vilket medför ökad exponering för predation av både varg och andra rovdjur. Andra alternativa lösningar som diskuterats är:

1. Låta renarna vinterbeta på annan plats

Samebyn uppger att de har ett begränsat vinterbete. Det är viktigt för samebyn att kunna nyttja sina betesområden på ett effektivt sätt. Är vargen då närvarande i

¹ Naturvårdsverket, 2020. Beslut om att överlämna möjligheten att fatta beslut om licensjakt på varg till länsstyrelserna

² Naturvårdsverket, 2020. Överlämnande av rätten att besluta om skyddsjakt på björn, varg, järv och lodjur till länsstyrelserna

vinterbetesområdet kvarstår den i detta beslut beskrivna problematiken. För den sökande samebyns renar finns ingen möjlighet att vinterbeta på annan plats.

2. Hägna in och fodra renarna

Det kan inte anses som en lämplig lösning att hägna den mängd renar som befaras beröras av vargen i detta område. Metoden kan heller inte anses som lämplig över längre tid då den innebär orimliga insatser vad gäller underhåll av hägn, fodermängd och sjukdomsrisk för renarna.

3. Störa, mota bort eller flytta vargen

Erfarenheter av tidigare försök att mota bort och/eller flytta vargar från områden med ren visar att vargarna återvänder till renarna, varför detta inte är en metod som kan förväntas hjälpa i denna situation. Vidare bedömer Länssstyrelsen det osannolikt att skrämsel av eller försök att mota bort vargen kommer avhjälpa problemet för rennäringen.

4. Ökad bevakning

Samebyns renhjordar kommer när de kommer ner till det aktuella området att bevakas i den utsträckning som är resursmässigt möjligt. Nattetid, då de flesta jaktförsök av varg genomförs, är det svårt att upptäcka och avvärja ett pågående angrepp, varför effekten av ökad bevakning och närvaro vid hjorden har begränsad, om ens någon, effekt.

Som tidigare beskrivits är vargnärvaro i en renhjord att likna vid en explosion – renarna flyr snabbt och långt på kort tid. Följden av detta blir att renarna helt enkelt inte går att samla på det sätt som skulle vara nödvändigt för effektivt genomförande av eventuella skyddsåtgärder.

Mot bakgrund av detta bedömer Länssstyrelsen att det saknas annan lämplig lösning.

SKYDDSJAKTOMRÅDET

Området där vargförekomsten konstaterats är ett viktigt vinterbetesområde för Njaarke sameby och det angränsar även till tre andra samebyars vinterbetesområden. Eftersom det inte kan uteslutas att ytterligare vargindivider uppehåller sig i Jämtland finner Länssstyrelsen att det föreligger skäl att begränsa området där skyddsjakt får bedrivas. Detta skyddsjaktområde baseras på de observationer som kvalitetssäkrats av Länssstyrelsens personal. I skyddsjaktområdet har inga andra vargar än G122-19 och G129-19 identifierats. Då jaktområdet hålls tämligen begränsat är sannolikheten liten att det ska finnas mer än två vargar i det aktuella området.

Vargarna har de senaste fyra månaderna uppehållit sig i området, förutom en enstaka DNA-observation strax utanför området för G129-19. Ingen annan varg har identifierats i området under tiden från maj månad till oktober månad. Länssstyrelsen bedömer därför det som sannolikt att någon av vargarna G122-19 eller G129-19 kommer att uppehålla sig i området under de två första veckorna i november då renarna beräknas anlända till området.

Beslut

Datum
2020-10-09

Diarienummer
218-6335-2020

VARGAR SOM OMFATTAS AV BESLUTET

De båda vargindividerna G122-19 och G129-19 identifierades i området senast 14 september respektive 31 augusti. Då det inte är säkerställt att G129-19 har varit i området under september månad bedömer Länsstyrelsen att beslutet skall omfatta en varg.

BESLUTETS VERKSTÄLLIGHET

Länsstyrelsen bedömer i detta fall att det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kan komma att uppstå. Beslutet bör därför verkställas så snart som möjligt för att förhindra allvarlig skada.

Information

Jakt som inte följer angivna villkor sker utan stöd av detta beslut och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen erinrar om 22 § jaktförordningen där det framkommer att ett skjutvapen som förvaras i ett motordrivet fortkaffningsmedel inte får ha ammunition i vapnets patronläge eller magasin.

Länsstyrelsen erinrar om att skyddsjakten enligt 27 § jaktlagen ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Delaktiga i beslutet

Detta beslut har fattats av fält- och viltchef [REDACTED] efter föredragande av naturvårdshandläggare [REDACTED]. I den slutgiltiga handläggningen har även naturvårdshandläggare [REDACTED] och fältsamordnare [REDACTED] deltagit.

[REDACTED]
Fält- och viltchef

[REDACTED]
Naturvårdshandläggare

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilaga 1. Hur beslutet kan överklagas

Bilaga 2. Karta över jaktområde

Bilaga 3. Översikt vargindivider

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-10-09

Diarienummer
218-6335-2020

Sändlista

Njaarke sameby
Jijnjevaerie sameby
Tåssåsens sameby
Naturvårdsverket
Polisen
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Skandulv
Viltförvaltningsdelegationen i Jämtlands län
Nakten – Locknesjöns älgskötselområde
Bodsjö-Revsund älgskötselområde
Bodsjö älgskötselområde
Nyhetsbyrån Siren

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-10-09

Diarienummer
218-6335-2020

Bilaga 1. Hur beslutet kan överklagas

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten. Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Jämtlands län, 831 86 Östersund. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till jamtland@lansstyrelsen.se. Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till förvaltningsrätten.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas eller inte. Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden tre veckor från det datum som står på beslutet.

Ditt överklagande ska innehålla:

- vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer
- hur du vill att beslutet ska ändras
- varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- personnummer, adress till bostaden, telefonnummer där du kan nås, eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Ytterligare upplysningar

Behöver du veta mer om hur du ska göra, går det bra att ringa till Länsstyrelsen, telefon 010 - 225 30 00. Fråga efter den som varit föredragande i beslutet.

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2020-10-09

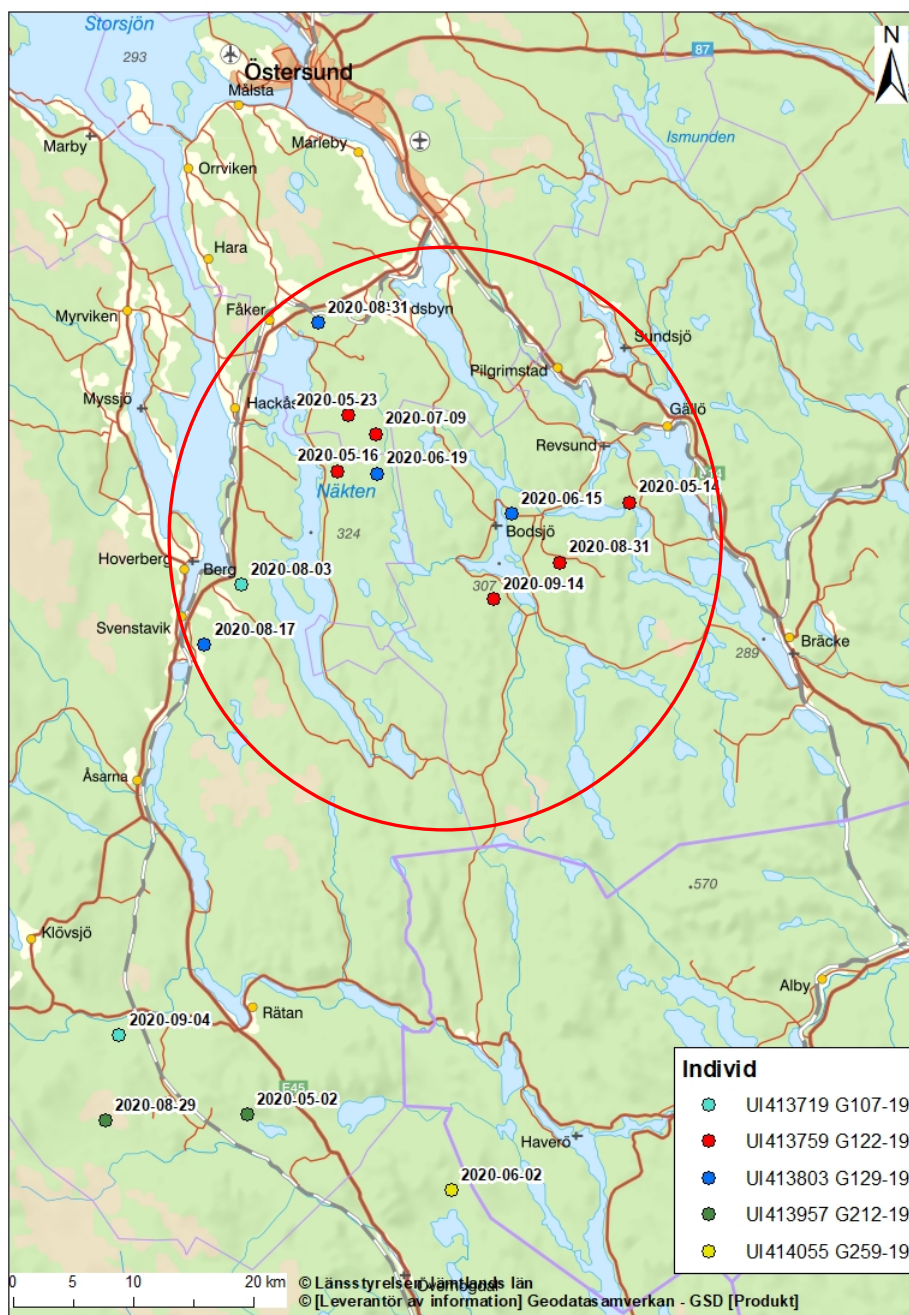
Diarienummer
218-6335-2020

Bilaga 2, karta över jaktområde markerad med svart ytterkant

Bilaga 3. Översikt av identifierade vargindivider från första maj 2020.

Kartbild över identifierade vargar sedan första maj 2020. Varje färg är en enskild individ. Datumet anger när spillning hittades. Röd cirkel visar ungefärlig utbredning av området som omfattas av skyddsjaktsansökan.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.